

21.1.2026

EOAK/7268/2025

Ratkaisija: Oikeusasiamies Jari Råman

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Jyri Vesanto

KEHOTUS ASIOIDA SÄHKÖISESTI

1 KANTELU

Kantelija arvosteli Patentti- ja rekisterihallituksen menettelyä kehottaa häntä asioimaan sähköisesti. Kantelija kertoi lähettäneensä kiinteistöosakeyhtiön tilikauden 2024 tilinpäätösasiakirjat 28.4.2025 postitse Patentti- ja rekisterihallitukselle kuten edellisenäkin vuotena, jolloin ne oli kirjattu saapuneeksi. Kantelijan kertoman mukaan hänelle oli nyt kuitenkin lähetetty muistutus ja uhkaus, että hän joutuu maksamaan myöhästymismaksua, jos hän ei lähetä yhtiön tilinpäätösasiakirjoja sähköisesti. Kantelija kertoi myös, että hän ei saanut apua asiointiinsa käytyään 5.11.2025 Patentti- ja rekisterihallituksessa.

Lisäkirjeessään kantelija kertoi lisäksi, että Patentti- ja rekisterihallitus on poistanut kaupparekisteristä kolme osakeyhtiötä, joilla on lainhuuto kolmeen eri tilaan, ja ettei hän pääse ilmoittamaan, että kiinteistöosakeyhtiö on saanut kyseiset osakeyhtiöt lahjoituksena vuonna 1996. Kantelijan mukaan lainhuudon myöntäminen tiloille edellyttää, että Patentti- ja rekisterihallitus määrää yhtiöille selvitysmiehen. Kantelija kertoi lähettäneensä Patentti- ja rekisterihallitukselle 29.12.2025 tätä koskevan hakemuksen.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin Patentti- ja rekisterihallituksen selvitys.

3 RATKAISU

3.1 Oikeusohjeita

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 3 §:n 2 momentin mukaan oikeusasiamies ryhtyy hänelle tehdyn kantelun johdosta niihin toimenpiteisiin, joihin hän katsoo olevan aihetta lain noudattamisen, oikeusturvan tai perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta. Asiassa hankitaan oikeusasiamiehen tarpeelliseksi katsoma selvitys.

Hallintolain 2 luvussa säädetään hyvän hallinnon perusteista, joihin kuuluvat muun muassa palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuuden vaatimus sekä neuvontavelvollisuus.

Hallintolain 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Kaupparekisterilain 12 §:n 1 momentin mukaan ilmoitusten tekemisestä säädetään yritys- ja yhteisötietolain 10 ja 11 §:ssä. Myös kaupparekisteriin tehtävää hakemusta tai kaupparekisteriin toimitettavaa täydennystä ja lisäselvitystä annettaessa sekä ilmoitettaessa tilinpäätös rekisteröitäväksi noudatetaan, mitä sähköisen asioinnin velvoittavuudesta ilmoitusvelvollisen osalta yritys- ja yhteisötietolaissa säädetään.

Yritys- ja yhteisötietolain 11 §:n 1 momentin mukaan säännöksessä tarkoitettu ilmoitus tulee tehdä tarkoitusta varten vahvistetulla ilmoituslomakkeella tai sähköisessä asiointipalvelussa.

3.2 Asian arviointi ja johtopäätös

Asiassa saadun selvityksen mukaan Patentti- ja rekisterihallitus on vastaanotettuaan kantelijan lähettämät tilinpäätösasiakirjat lähettänyt yhtiölle 6.5.2025 kehotuskirjeen, jossa sitä on kehoitettu täydentämään ilmoitusta lähettämällä kaikki tilinpäätösasiakirjat Patentti- ja rekisterihallitukselle sekä ohjeistettu tilinpäätöksen ilmoittamiseen liittyvistä tarpeellisista asiakirjoista ja muista ilmoittamiseen liittyvistä seikoista. Kirjeessä on kerrottu muun ohella, että yritys- ja yhteisötietolain 11 §:n 1 momentin nojalla ilmoitus on tehtävä joko ilmoittamista varten vahvistetulla lomakkeella tai sähköisessä asiointipalvelussa.

Koska yhtiö ei ollut ilmoittanut tilinpäätöstä rekisteröitäväksi ohjekirjeen jälkeen, on Patentti- ja rekisterihallitus lähettänyt sille 2.10.2025 päivätyn kirjeen, jossa yhtiötä on kehoitettu ilmoittamaan tilinpäätös rekisteröitäväksi viipymättä yritys- ja yhteisötietojärjestelmän verkkosivuilla. Kehotuskirjeessä on myös mainittu, että koska tilinpäätös on myöhässä, yhtiölle tullaan määräämään tilinpäätöksen myöhästymismaksu myöhästymisen keston perusteella.

Kantelijaa on yhtiölle 6.5.2025 lähetetyssä kirjeessä käsitykseni mukaan neuvottu asianmukaisesti tilinpäätöksen ilmoittamiseen liittyvistä tarpeellisista asiakirjoista ja muista ilmoittamiseen liittyvistä seikoista. Totean kuitenkin lisäksi käsityksenäni, että hyvän hallinnon näkökulmasta olisi ollut asianmukaista myös jälkimmäisessä kehotuskirjeessä mainita mahdollisuudesta tehdä ilmoitus kirjallisesti ilmoittamista varten vahvistettua lomaketta käyttäen, kuten ensimmäisessä kehotuskirjeessä on tehty. Se, ettei tätä ilmoittamisvaihtoehtoa mainittu kirjeessä, on tässä tapauksessa antanut kantelijalle väärän käsityksen siitä, että tilinpäätöksen ilmoittaminen muulla tavoin kuin sähköisessä asiointipalvelussa ei olisi enää ollut mahdollista.

Kantelijan Patentti- ja rekisterihallituksen asiakaspalvelussa saamasta palvelusta en ole saanut sellaista selvitystä, että voisin arvioida asiaa siltä osin.

Selvityksen mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen virkailija on joka tapauksessa ollut vielä kantelun tekemisen jälkeen 26.11.2025 puhelimitse yhteydessä kantelijaan ja antanut tarkentavia ohjeita tilinpäätösilmoituksen antamisesta. Kantelijalle on myös lähetetty sähköpostitse ohjeet siitä, mitkä tilinpäätöksen ja edunsaajatietojen ilmoittamiseen liittyvät velvoitteet yhtiön tulisi täyttää. Sähköpostiviestiin on selvityksen mukaan lisäksi liitetty lomakkeet, jotka ilmoituksen mukana tulee toimittaa. Katson, että Patentti- ja rekisterihallituksen menettely on tältä osin ollut hyvän hallinnon mukaista.

Kolmelle osakeyhtiölle määrättäviä selvitysmiehiä koskeva asia on puolestaan kantelun lisäkirjeessä kerrotun perusteella saatettu äskettäin vireille Patentti- ja rekisterihallituksessa, eikä asia siten anna ainakaan tässä vaiheessa aihetta toimenpiteisiini.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä esittämäni käsityksen Patentti- ja rekisterihallituksen menettelystä sen tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Patentti- ja rekisterihallitukselle.